

ZLATA BARTL. PUTOKAZ PREMA IZVRSNOSTI

ZLATA BARTL. GUIDANCE TOWARDS EXCELLENCE

Josip Nakić Alfirević

Pučko otvoreno učilište, Koprivnica
Starogradska bb, Koprivnica
info@pou-kop.hr

Primljeno/Received: 30. 10. 2007.

Prihvaćeno/Accepted: 7. 11. 2007.

Rad ima dvije pozitivne recenzije

Stručni rad

Professional paper

UDK/UDC 353 (497.5-35) Bartl Z.

SAŽETAK

Stoji li tvrdnja da samo mali broj ljudi za života pribavi tu povlasticu da je dovoljno samo izreći njihovo ime, prezime ili nadimak pa da se pokrene prava bujica asocijacija u vezi s njima i da se oni uzdignu na razinu teško dosežnu za druge? Može li se tvrditi da upravo te osobe tijekom svoga života oplemenjuju, a nerijetko i kada fizički odu sa životne scene, nastave još dugo oplemenjivati i ohrabrivati svoje sljedbenike svojim životom i djelom? Ne odlikuje li najčešće upravo njih oblik ponašanja koji isključivo služi dobrobiti drugih, bez očekivanja izvanjskih nagrada? Nije li to altruizam po svojoj temeljnoj definiciji? I nisu li upravo tim osobama uvelike svojstvena i druga plemenita svojstva kao što su smjelost, originalnost, inovativnost, kreativnost, vizionarstvo, odgovornost, istraživački duh, skromnost, senzualnost, senzibilnost? I uz to, potpuna i bezrezervna ljubav prema čovjeku i ljudima uopće? Je li čovjek već bogat kada ima bar neko od tih obilježja i postoje li uopće osobe koje sjedinjuju sva navedena svojstva? Jesu li upravo te osobe istinski demiurzi koji »podižu ljestvicu« ljudskih vrijednosti na visine koje zavređuju divljenje i želju za sljedbom? Pretvaraju li se u takvih osoba život i djelo u misiju i nastavljaju li se njihov život i djelo u životima i djelima njihovih sljedbenika? Piše li cijeli život takvih osoba svojevrсни testament, u kojemu je u zalog ostavljena nepisana obveza da se njihovu djelu mora omogućiti nastavak postojanja?

Prelistavajući stranice života i djela prof. Zlate Bartl, nudi se pitanje gdje je ona u tom kontekstu? Koliko je u zbroju navedenih svojstava bilo zapravo potrebno da ih ona posjeduje pa da se u suradnji s njezinim timom iznjedri svjetski poznati proizvod Vegeta i juhe? I koliko se njezin život i djelo utjelovljuju u misiji koja u zalog ostaje Zaklada prof. Zlate Bartl? Je li to doista istinski rasadnik u kojemu će neka nova mladica dati novi život nekoj novoj Zlati?

Ključne riječi: altruizam, odgovornost, kreativnost, istraživački duh, inovativnost, skromnost, ljubav prema ljudima, Vegeta, juhe, misija, Zaklada

Key words: altruism, responsibility, creativity, inquisitional spirit, innovativeness, modesty, love towards human beings, Vegeta, Foundation, Mission

«Samo pravi životi su lijepi i teški»

nobelovac Ivo ANDRIĆ

Dana 20. veljače davne 1920. godine u Sarajevu, u obitelji općinskog službenika, rodila se Zlata Bartl. Odmah iznad parka, u Trumbićevoj ulici broj 6. Danas je to Ujevićeva ulica. Živjela

je s roditeljima i dvije sestre u Čengić vili, išla u vrtić s dragom prijateljicom židovskog podrijetla Betikom, pohađala pučku školu, koja je tada bila na željezničkoj postaji, a prvih pet razreda srednje škole završila je u Muškoj gimnaziji. Tada su sagradili Žensku gimnaziju u blizini rijeke Miljacke i mlada je Zlata u njoj završila sljedeća četiri razreda, vozeći se tramvajem, uz samo jedno presjedanje, a tramvaj se zaustavljao tik do njezine kuće.¹ *»Naša je nacionalna pripadnost već tada bila sumnjiva, a moram priznati da sam već kao dijete bila vragolasta i znala izazivati. Na bilježnice sam uporno pisala - za hrvatski jezik - iako se moralo pisati za srpski, a i moja mama nije pristajala da umjesto ispričnica piše izvinjenje.«² - sjeća se Zlata Bartl.*

Godine 1938. Zlata je otputovala u Zagreb i upisala se na tadašnji Mudroslovni fakultet, smjer kemija, fizika, fizikalna kemija, mineralogija, matematika i meteorologija, a 1942. godine u prvom roku završila je fakultet i stekla zvanje profesorice kemije, fizike, matematike, meteorologije i mineralogije.³

Te ratne 1942. godine mlada je profesorica bila puna zanosa i ambiciozno željela nadopuniti svoja znanja studijem iz agronomije. *»Privlačila me je anorganska kemija, ali život me je nekako uvijek nosio sve dalje od nje. Iako sam zavoljela sve u Zagrebu, od kulture do načina života, nije bilo mogućnosti da ostanem. Morala sam prihvatiti posao profesorice matematike i kemije na školi u Sarajevu (To je bila ista škola u kojoj je Zlata pohađala više razrede Ženske gimnazije. op. autora.). Često pomislim kako bi sve bilo drukčije da tada nije bio rat. Vjerojatno bih se udala za svog zaručnika koji je završio elektrotehniku i sanjario da ćemo zajedno otići raditi u inozemstvo. Imala bih mnogo djece, kako je on želio i vjerojatno bih se više bavila kućom nego istraživačkim radom. Kraj rata za nas je, nažalost, značio definitivno razdvajanje - on je stradao na Križnom putu, a ja sam dospjela u zatvor i osuđena sam na osam godina zbog »antidržavne« djelatnosti.«⁴ Trnovit put mlade profesorice počinje 10. travnja 1945. Usred noći toga dana, po »nepodobnu« Hrvaticu bez ikakva objašnjenja došli su udbaši, odveli je, zatvorili i bez ikakva suda osudili na osam godina zatvora u Zenici. »Oduševljavala se Italijom«, kratko je glasila optužnica.*

»Na ispitivanju »isljednik« mi je rekao da »zna sve o meni«, a »čitao« je to iz papira bez i jednog zapisanog slova. Pita me zatim da li sam bila u Italiji. Odgovorila sam potvrdno i ispričala kako je Italija lijepa, s mnogo neprocjenjivih spomenika i vrednota, što su uočile i djevojke u grupi koje sam vodila u Italiju i prevodila im s talijanskog. Kazna za posjet Italiji bila je svakodnevno neukusna hrana, pljesnivi kruh i pola litre vode, što sam dobivala uglavnom u samici, vlažnoj i neprimjerenom prostoru čak i za boravak životinja. Sve je to bilo razlogom da sam oboljela od tuberkuloze kralježnice.«⁵

Teška bolest mlade zatvorenice »pobudila je humanost« kod njezinih tamničara i ona je nakon 16 mjeseci puštena iz zatvora, ali s doživotno oduzetim građanskim pravima. Mlada žena našla se bolesna na ulici, bez prebijenog novčića s obvezom da se svakih 14 dana javlja u UDB-u. *»U međuvremenu, moji su roditelji izbačeni iz stana, sestra Vesna preselila se u Zagreb, a sestra Ksenija nešto kasnije otputovala u Venezuelu.«⁸ Bolest se i dalje razbuktavala i Zlata je morala ležati u gipsanom »koritu« više od godinu dana. Međutim, unatoč mukotrpnosti bolesti i deprimirajućoj situaciji, mlada se žena uz pomoć prijatelja zaposlila u sarajevskoj Gradskoj plinari i tvornici asfalta. »Tek ovdje sam shvatila što znači biti bez građanskih prava. S diplomom profe-*

¹ Snježana Jurašin, osobne bilješke iz razgovora s prof. Zlatom Bartl; u posjedu autora.

² Boris Fabijanec, Podravka, br. 1356, 14. studenoga 1996.

³ S. Jurašin, bilješke iz razgovora s prof. Zlatom Bartl u posjedu autora.

⁴ Boris Fabijanec, Podravka, br. 1356, 14. studenoga 1996.

⁵ B. Fabijanec, Podravka, br. 1356, 14. studenoga 1996.

sora i znanjem talijanskog, engleskog, njemačkog i francuskog jezika radila sam i dobivala plaću nekvalificiranog radnika i uz to R-kartu za nabavku živežnih namirnica, a kao »povoljnost« zbog bolesti i T-kartu koja mi je omogućavala nabavu nešto više ulja, masti i brašna nego su to mogli drugi... Ipak, postojala je i »dobra strana« gubitka građanskih prava - nisam smjela ali niti morala odlaziti na česte sindikalne sastanke.«⁶

Nažalost, teški i, neprimjereni njezinu stanju, uvjeti rada izazvali su povratak bolesti i Zlata je ponovno u gipsanom »koritu«. Slijedi mukotrpno liječenje, najprije u Budvi, zatim u Risaku, gdje je u »koritu« ležala iduće dvije godine.

Nakon izlaska iz bolnice Zlata se zaposlila u Banjoj Luci, na radnome mjestu profesorice kemije, radeći za najmanju plaću od svih zaposlenih. A onda, novo razočaranje: na Božić nijedan učenik katoličke ili muslimanske vjeroispovijesti nije došao na nastavu. »Kriva« je bila Zlata Bartl. Za ženu bez građanskih prava to je, naravno, značilo otkaz! Utjeha joj je bilo jako puno cvijeća koje je dobila od djece, svojih đaka. Nakon toga vraća se u rodno Sarajevo gdje radi u Zavodu za industrijska istraživanja, a honorarno radi i u Plinari.

G. 1955. Zlata je otputovala službeno u Zagreb, ne sluteći da taj put zauvijek napušta Sarajevo...

Bila je to zima velikoga snijega i Zlata se nije mogla vratiti u Sarajevo. Na nagovor sestre Zlata je otišla na pregled na kojem joj liječnik konstatira povratak bolesti i napaćena Zlata ponovno nastavlja mukotrpan život okovana »u koritu«, taj put »samo dva mjeseca«. Uz sestrinu njegu Zlata ne gubi vrijeme, već s velikim žarom proučava stručne knjige, istodobno prateći svakodnevno oglase o raspisanim radnim mjestima. Napokon, u jednim od njih Zlata pronalazi oglas kojim koprivnička Podravka traži kemijskog tehničara za rad u laboratoriju. Uz sva dotadašnja gorka iskustva i hod po trnju, napisala je molbu, »nejasnu i nepotpunu«, kako sama kaže, jer nije navela potpuno što ju je sve do tada u životu i radu pratilo. Istaknula je, međutim, da govori četiri strana jezika. Dva dana nakon toga dobila je posao u koprivničkoj Podravki.

DOLAZAK U KOPRIVNICU I PODRAVKU - VRIJEME ISTRAŽIVANJA I STVARANJA

U Koprivnicu profesorica Zlata Bartl doselila se 1. travnja 1955. godine, a nedugo zatim stigli su i njezini roditelji.⁷

Dolazak u Koprivnicu doživjela je kao susret s novootkrivenim planetom, ne samo zbog dobivenog posla, nego i zbog ljudi koji su ondje živjeli kao u velikoj obitelji i koji su puno truda i mara unosili u svakodnevni posao.

»Činilo mi se da sam u Podravki naišla na nekakva druga bića, ugodna, radišna, nesebična i za vrlo kratko vrijeme shvatila sam što trebam raditi; počela sam se osjećati dijelom tih ljudi i sredine koja me je izuzetno lijepo prihvatila. Zaljubila sam se u Podravku i njezine ljude na prvi pogled...«⁸

Prve juhe...

Te davne 1956. godine Podravka je bila u velikim teškoćama i trebalo je brzo nešto učiniti da se oživi i poveća proizvodnja. Naime, tadašnja je koprivnička pekmezara samo prerađivala voće i povrće i sve je izgledalo bez neke izglednije budućnosti za plasman na važnija tržišta. Zlata se

⁶ B. Fabijanec, Podravka, br. 1356, 14. studenoga 1996.

⁷ B. Fabijanec, Podravka, br. 1356, 14. studenoga 1996.

⁸ B. Fabijanec, Podravka, br. 1356, 14. studenoga 1996.

odmah pokazala vrlo marljivom djelatnicom i punom elana te joj je vrlo brzo ponuđeno mjesto šefice laboratorija. Bilo je to vrijeme kada su ona i njezini suradnici radili često do kasno u noć. *»Tadašnje rukovodstvo našega poduzeća, među kojima su bili g. Trojak, g. Mihoković, g. Pavlović, g. Gjerek i ja, često smo razgovarali o tome što ćemo s Podravkom, što bi novo valjalo napraviti kako bismo postigli nešto više od pekmeza i sušenog povrća. Najviše smo govorili o mogućnostima proizvodnje dehidriranih juha kakve su, uostalom, bile naznačene u programu razvoja, ali čime se nikada nije počelo. Dodatni razlog toj mogućnosti bilo je i moje »vizualno« i osjetilima okusa potvrđeno iskustvo, koje sam imala od prijašnje godine kada sam s jednom prijateljicom iz Francuske kampirala i kada je ona jednom zgodom skuhalo dobru juhu iz aluminijske vrećice. Moram priznati da sam se tome čudila »kao picek glisti«. Ispričala sam tu zgodu kolegama na poslu i zajedno smo zaključili da valja početi pa makar i u onako primitivnim uvjetima kakvi su tada bili u Podravki.«*

Radni dogovor pretvorio se uskoro u stvarnost! »Ogledni primjerci« nabavljeni su u inozemstvu. Na njihovim omotnicama i otisnutim deklaracijama bili su navedeni sastojci. Profesorica Bartl popisala je sastojke i njihove odnose te je onime čime je Podravka u to vrijeme raspolagala - sušeno povrće, gljive, tjestenina, uz nekoliko grama nabavljenog glutaminata, »smučkala« prve juhe za koje profesorica navodi da »ništa nisu valjale«.

Godina je 1957. Jesenski zagrebački velesajam. Podravka se pojavljuje s četiri juhe od povrća. Nitko od kupaca nije ni slutio da su se te prve vrećice juha »zavarivale« glačalima! Zbog nedostatka adekvatnih strojeva. Već u proljeće iduće godine počela je proizvodnja klasičnih juha: kokošje juhe s tjesteninom te goveđe juhe s tjesteninom, koje su vrtoglavom brzinom osvojile potrošače zbog mogućnosti brze pripreme i »domaćeg« okusa. I danas su te juhe među najzastupljenijima na domaćem i stranom tržištu, a proizvodnja jušnih koncentrata omogućila je uskoro i proizvodnju prvih mesnih konzervi u Podravki.

»Možda ta ekipa bez mene u to doba ne bi napravila to što smo napravili, ali to ne bih mogla napraviti niti ja bez njih! Svi smo mi tome doprinijeli s puno srca i ljubavi prema Podravki, ističe u svakoj prilici Zlata Bartl.«⁹

Bila je to kruna rada i uspjeha profesorice Bartl i njezina tima. No taj isti tim pod njezinim vodstvom nije možda ni slutio tada što će, kako to profesorica zna reći, »smučkati« 1959. godine.¹⁰

Prva Vegeta...

Vegeta, naziv izveden iz početnih slova sastojaka: V - od vegetables - u osnovnom značenju: povrće i T - od taste - u osnovnom značenju: okus te radi zvučnosti nadopunjen vokalima.¹¹ Naziv se odlično nadopunjuje značenjem latinske riječi vegetus, koja znači: krepak, zdrav, čio...

Davne 1959. godine stvoren je danas svjetski poznati proizvod - Vegeta koja je pod rednim brojem 071067 registrirana u tadašnjem Sanitarnom inspektoratu 6. siječnja 1961. godine.

Nakon već treće godine proizvodnje juha Podravka je financijski i kadrovski ojačala tako da se s više sigurnosti moglo ulaziti u nove programe. Vegeta je jedan od najuspješnijih primjera kreativnosti i entuzijazma tadašnjih Podravkinih kadrova. Poticaj za stvaranje tog dodatka jelima bio je doduše jedan sličan talijanski proizvod, ali je Vegeta u biti stvorena u Podravkinim laboratorijima. Osnovica je sastavljena od glutaminata i soli, ali je tome dodana specifična receptura temeljena na bujonu, vitaminskim i drugim dodacima. Vegeta 40 u početku je bila pakirana u papirnatu ambalažu, koja je poslije zamijenjena staklenkama. Prvi počeci plasmana bili su veoma

⁹ B. Fabijanec, Podravka, br. 1356, 14. studenoga 1996.

¹⁰ B. Fabijanec, Podravka, br. 1356, 14. studenoga 1996.

¹¹ Željko Krušel, bilješke u posjedu autora.

teški. G. 1959. bilo je proizvedeno samo 0,6 tona Vegete, 1960. 3,3 tone, 1961. 16 tona, a u 1962. učinjena je temeljita prekretnica jer je prodano već 117 tona Vegete. Otada proizvodnja tog dodatka jelima neprestano raste.¹²

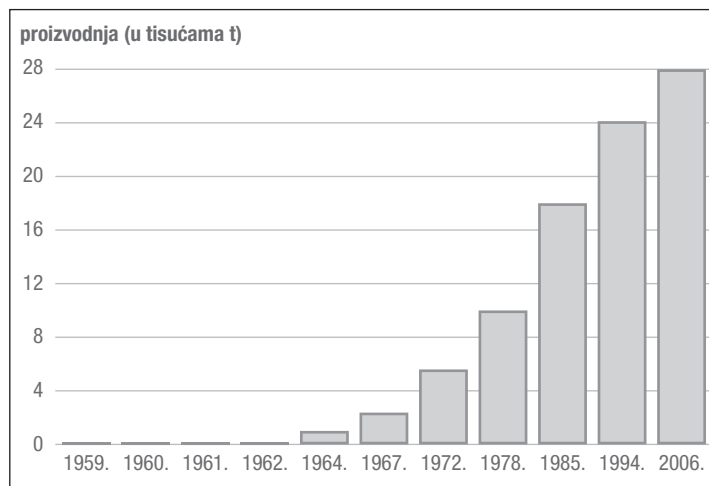
Prema podacima iz 2006. godine, radi usporedbe, proizvedeno je oko 28.000 tona.

Vegeta je Podravkin originalni i univerzalni dodatak jelima i desetljećima od svoga postanka oplemenjuje obroke ljudi na svim kontinentima.

»Jednoga dana našla sam na radnom stolu bočicu s opisom komponenata u postocima njena sadržaja. Znala sam da mi možemo napraviti bolje od toga. Koristili smo povrće koje nam je bilo dostupno u tvornici, dodavali sušene gljive, začine i glutaminat, a kada je direktor rekao da

bi u »vegeti« trebalo biti vitamina, dodali smo i vitamine B1 čime je dobila karakterističnu žutu boju. Da svi nismo s toliko oduševljenja prionuli na posao te da tržište nije prihvatilo »vegetu«, tko zna što bi bilo s njom.«¹³

Iza bezbroj pokazanih primjera skromnosti i dokazanog altruizma zapravo se cijelo vrijeme krila istina koja počiva na njezinoj vječnoj radoznalosti, vizionarskoj i istraživačkoj crti, radnoj disciplini i osjećaju odgovornosti.

Porast proizvodnje Vegete od 1959. do 2006. godine

ODGOVORNOST, TEMELJITOST I UPORNOST KAO ŽIVOTNI I RADNI PRINCIPI

U godinama do umirovljenja profesorice Zlate Bartl plodovi njezina samoprijegorna rada u suradnji s najbližim suradnicima, gospođom Anicom Sabolović, gospođom Zlatom Vucelić, gospođom Vladimirom Trojakom, Ignacom Mihokovićem i ostalima, jačali su i sam proizvod Vegetu, koja je u međuvremenu postala »svjetska zvijezda«, i samu Podravku.

Na oproštajnom sastanku s prof. Zlatom Bartl u povodu njezina umirovljenja 1976. godine zabilježeno je sljedeće: »Morali smo pratiti kada će profesorica otići kući iz poduzeća (to je bilo uvijek u vrlo različito vrijeme) pa da onda navalimo na proizvodnju. Naime, vrlo je rigorozno zahtijevala da se poštuju pravila o kvaliteti robe pa čak i više od zakonskih normi, a mi smo tada povremeno bili u situaciji da zbog nedostatka sirovina malo i »progledamo kroz prste«. Ona nije htjela! Zato smo je nekada morali i »prevariti« i proizvoditi kada nje nije bilo u tvornici.«¹⁴

Anegdota o temeljitosti i upornosti profesorice Zlate Bartl ima poprilično, posebno ih čuvaju u uspomenu njezini najbliži suradnici. Ipak, na životnom putu Zlate Bartl bilo je svega više od samih anegdota, mnogo više operative i neprestane utrke sa životnim i poslovnim izazovima.

Postoji mišljenje da ponajviše odgovorni ljudi strepe... da se pribojavaju, često preispituju svoje postupke i što je veća odgovornost, to odgovorne osobe više strepe, imaju veću tremu. A

¹² Dragutin Feletar, Podravka, monografija, Koprivnica, 1980., str. 110 i 111.

¹³ Branko Kučan, Podravka, br. 908, 17. rujna 1987.

¹⁴ Dragutin Feletar, Podravka, br. 346, 16. lipnja 1976.

Prof. Zlata Bartl 70-tih godina 20. stoljeća i danas

sve samo zbog nastojanja da posao koji im je povjeren što bolje obave.

»Cijeli taj posao prati neka pritajena strepnja. Ljudi, to je hrana za živa bića! Ne smije se grijehiti! A uvjeti proizvodnje (i dobava sirovina) često su teški i zahtijevaju određene odmake od standarda. S tom strepnjom, eto, otišla sam i u mirovinu i mislim da je se nikad neću riješiti. Da li je učinjeno najbolje, barem ono što je bilo moguće? Je li sve provjereno prije odašiljanja robe potrošaču? Bezbroj pitanja za jednu noć.«¹⁵

ALTRUIZAM I SKROMNOST KAO UROĐENO SVOJSTVO, OPREDJELJENJE I ŽIVOTNO STAJALIŠTE

Ali kad god se pokušalo doprijeti do »glavnog krivca« za uspjeh, novinare i istraživače bi dočekaod odgovor nalik na ovaj: *»Ne, nisam vam ja za to, za razgovore o meni. Sve što je značajno bilo u životu mome i radu u Podravki, i čega sam se mogla prisjetiti već sam toliko puta ispričala novinarima da su ponavljanja u tim pričanjima postala neizbježna. A ja vam od svega ponajmanje volim papagajstvo. Uostalom, nije li čovjek, pripovijedajući o sebi, sklon ili prevelikoj samokritičnosti, kudi se, ili je pak isuviše tolerantan i blagonaklon te i nekim krupnicama svojim, a ne samo sitnicama progledava kroz prste. A i sjećanja - košara je to puna općih dojmova, zamagljenih ili dotjeranih impresija... Bolje je svakako kada o vama, i to kada niste prisutni pripovijedaju drugi. Vjerodostojnije je.«¹³*

Na svako pitanje, kao da je u pitanju neka krivnja, a ne zasluga, Zlata Bartl je sebi svojstvenom skromnošću umanjivala vlastite zasluge. Uvijek je »prokazivala«

kolege iz svoga tima i prebacivala »krivnju« za zasluge.

Prigodom dobivanja jubilarnog priznanja Podravka 40, a bilo je to 1987. godine, ne mogavši ipak sakriti plimu toplih osjećaja koja su navirala, izjavila je: *»Kad gledam iz ove vremenske udaljenosti i uspoređujem s današnjom Podravkom, cijeli moj rad čini mi se sićušnim, zapravo minijaturnim te kao nešto rađeno u euforiji i grču istodobno. Uvjeti u kojima smo tada obavljali svakodnevno, rutinski posao i krali vrijeme za koji istraživački izlet u novo, bili su blago rečeno, skromni. No i takve skromne, mi u laboratoriju uspjele smo stvoriti idealnima. Naša mala ekipa, bez koje o mojem »neizbrisivom doprinosu« danas ne bismo mogli razgovarati: Trojak, Mihoković, Pavlović, Tušetić, Gjerek, kasnije Anica Sabolović (ako sam koga zaboravila neka mi ne zamjeri) bila je besprimjerno složna; gdje je jedan započeo, tu je drugi nastavio. A i tadašnjem našem rukovodstvu nipošto se ne može odreći sluh i razumijevanje za naše napore. Naprotiv...«¹⁶*

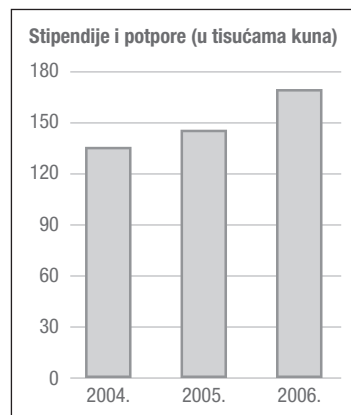
¹⁵ D. Feletar, Podravka, br. 346, 16. lipnja 1976.

¹⁶ B. Kučan, Podravka, br. 908, 17. rujna 1987.

Profesorica Zlata Bartl dobitnica je mnogih najviših državnih i lokalnih nagrada i priznanja, među kojima se izdvajaju:

- 1972. godine: nagrada Srebrno srce Podravke,
- 1985. godine: nagrada za tehničku kulturu Hrvatske,
- 1987. godine: spomenica Podravke za životno djelo,
- 1996. godine: nagrada za životno djelo za višegodišnji rad i iznimna dostignuća grada Koprivnice,
- 1997. godine: Povelja u povodu 50. obljetnice Hrvatske zajednice tehničke kulture za dugogodišnji i izniman doprinos razvitku i promicanju tehničke kulture,
- odlikovanje: visoko odličje predsjednika Republike Hrvatske Redom Danice s likom Nikole Tesle,
- 1998. godine primila je Zlatnu kunu za životno djelo Hrvatske gospodarske komore
- 2001. osnivanje Zaklade "prof. Zlata Bartl"

Životni put i djelo Zlate Bartl jedinstven je prije svega puninom, koju čini zbroj ljudskih i radnih osobina na temelju kojih je možemo definirati, bez imalo pretencioznosti kao izvrsnost par excellence. I kako smo prije spomenuli, njezin život i djelo u današnjem pragmatičnom svijetu jednostavno strše zbog danas rijetkih, iznad svega ljudskih obilježja, kao što su odgovoran, pošten i iznad svega human odnos prema ljudima, poslu i životnom okruženju.

ZAKLADA »PROF. ZLATA BARTL«. STJECIŠTE PUTOKAZA K IZVRSNOSTI.

Odluka o osnivanju Zaklade »prof. Zlata Bartl« donesena je u Podravki 18. listopada 2001. godine. Zaklada »prof. Zlata Bartl« osnovana je sa svrhom promicanja i poticanja stvaralačkog i inovativnog znanstvenoistraživačkog rada među mladim visokoobrazovanim ljudima, državljanima Republike Hrvatske, bez obzira na struku i mjesto studiranja. Osnovni je kriterij za dodjelu stipendija i potpora zaklade izvrsnost kandidata u studiju i znanstvenoistraživačkom radu.

Tijela Zaklade:

Upravitelj Zaklade: Darko Marinac

Upravni odbor Zaklade:

Josip Nakić Alfirević, predsjednik Upravnog odbora Zaklade

Goran Markulin, zamjenik predsjednika Upravnog odbora Zaklade

Željko Đurđina, član Upravnog odbora Zaklade

Goroslav Keller, član Upravnog odbora Zaklade

Branko Tripalo, član Upravnog odbora Zaklade

Tajnik Zaklade: Snježana Jurašin

Već se prvi radni sastanak pokazao osobito važnim jer je trebalo odlučiti o osnovnim principima rada Zaklade, uvažavajući osobitu važnost osobe čije ime zaklada nosi. Donesen je zaključak, a kasnija je praksa pokazala da je on bio ispravan, da zaklada bude otvorenog tipa. To je značilo da se otvaraju pristupi svima pod jednim iznad svega važnim uvjetom: da svi pristupnici budu izvrsni mladi ljudi, koji su zaslužili kretanje po pravu koji je davno prije definirala životom i radom Zlata Bartl. To je ujedno značilo da se za dobivanje novca zaklade mogao i može kandidirati bilo koji odličnik iz bilo kojeg područja. Inzistiranje na izvrsnosti rezultiralo je izvanrednom kvalitetom odabranih dobitnika stipendija i potpora, koji hrabre naša očekivanja da će se među njima, prije ili poslije, iznjedriti neka mladica, neka nova Zlata.

Novac Zaklade upotrebljava se za sljedeće namjene:

1. Dodjelu stipendija redovitim studentima dodiplomskih i poslijediplomskih studija

2. Dodjelu potpora redovitim studentima dodiplomskih i poslijediplomskih studija

Do danas (jesen 2007.) objavljena su četiri natječaja za dodjelu stipendija i potpora redovnim studentima dodiplomskih i poslijediplomskih studija. Prvi je natječaj objavljen 2004. godine, a u listopadu 2007. objavljen je četvrti uzastopni natječaj. Studentima je u protekle tri (2004. -2006.) godine dodijeljeno ukupno 57 stipendija i potpora, i to: 30 s dodiplomskih i 27 s poslijediplomskih studija. Prosjek ocjena svih dosadašnjih dobitnika stipendija i potpora Zaklade iznosi 4,84!

UMJESTO ZAKLJUČKA.

Je li i koliko Zlata Bartl i sama putokaz ili su njezina životna i radna djela putokazi k izvrsnosti? Jesu li putokazi možda njezine prije svega ljudske osobine, osobito u ovo vrijeme kada se, blago rečeno, mijenjaju temeljni pogledi i stajališta osnovne ljudske vrijednosti? Je li pojavljivanje jedne takve osobe na životnoj i radnoj sceni doista toliko rijetko i zbog toga zaslužuje posebnu pozornost i njegu? I napokon, ako je sve nama ostavljeno na izbor i nama u zalog, ne trebamo li se upravo mi posvetiti uskršavanju i trajnoj pozornosti na iskonske ljudske vrijednosti? Na sva ta pitanja svakako slijedi potvrđan odgovor. Prosudimo sami.

REFERENCE:

SUMMARY

Does the statement stand that there are only a few people who within their lifetime gain the privilege that the very mention of their name, surname or even nickname triggers a flow of associations placing them at a level beyond reach? Can someone claim that these are people who during their lifetime, and often even after they have physically left life's scene, still continue to enrich and inspire their followers? Aren't they generally distinguished by their conduct which is solely to serve the well being of others without expecting any material reward? Isn't that altruism in its basic meaning? Aren't these the very people who are also significantly distinctive by other noble, God-given features, such as boldness, originality, innovativeness, creativity, responsibility, vision, inquisitional spirit, modesty, sensuality and sensibility? All this and accompanied with absolute and unconditional love towards man and human beings in general. Is a man already rich by possessing at least some of these qualities and is there anyone who has incorporated all of them? Are these very people the true demiurges who «lift the scale» of human values to heights worthy of admiration and the desire to follow? Do their lives and work turn into a mission endured in the lives and work of their followers? Does their entire life write a kind of testament where the unwritten liability for the continuation of their work is left as a pledge?

Browsing through the pages of the life and work of Prof. Zlata Bartl imposes the question where to place her in this context? How many of the indicated qualities did she need to possess in order to create, together with her team, the worldwide famous »Vegeta« and soup products? How much of her life and work are embodied in the mission pledged with the Foundation Prof. Zlata Bartl? Is this really the genuine cultivation centre that will nurture a new life to some new Zlata?